

3 maart 2019 (Eerste lijdenszondag)

HEILIGE VERKWISTING

Bijbellezing: Markus 14, 1-11

De geschiedenis uit Markus 14 vond ik een heel mooie geschiedenis om de lijdensweken – deze zeven weken tot aan het Paasfeest - mee te beginnen. Een voor velen bekend verhaal, een heel mooi verhaal, maar blijkbaar ook heel *belangrijke* geschiedenis: de Kerstgeschiedenis wordt niet eens door alle vier de evangelieschrijvers verteld, maar deze geschiedenis wel. Maar..., wat heeft deze geschiedenis nu te vertellen? Op het eerste gezicht is het duidelijk: die vrouw is een voorbeeld voor ons en die andere aanwezigen vormen het antivoorbeeld. Maar waarin is zij dan precies een voorbeeld en zijn de anderen dan een antivoorbeeld? Wat is hier het punt, waardoor je de wegen uiteen ziet gaan en waardoor alles wordt omgedraaid: een onbekende vrouw van buiten mag tot de binnenste kring van Jezus' discipelen komen en een vriend die behoorde tot de intimi van Jezus, Judas, letterlijk en figuurlijk helemaal naar buiten verdwijnt?

Wat is hier het punt...? Nu, een flesje parfum, dat ongeveer het jaarsalaris van een Henk en Ingrid heeft gekost..., zo maar uitgegoten om iemand als teken van gastvrijheid mee te zalven..., dat is vreemd. En het was ook totaal niet nodig! Enkele druppels van die nardusolie zorgen al voor een heerlijke geur. Zo'n flesje nardusolie helemaal uitgieten, dat is gewoon over the top. Dat zorgt voor een dermate sterke geur, dat je niets meer anders kunt ruiken. Het is de vraag, of het überhaupt nog wel aangenaam is om in zo'n ruimte aan tafel te zitten, waar je alleen maar nardusolie ruikt..., dat wordt geen fijne maaltijd...

Bovendien gaven de ander aanwezigen ook een sterk argument waarom dit over the top was: had dit geld niet aan arme mensen kunnen worden besteed? Hoeveel voedselpakketten had je hier voor kunnen klaarmaken? Hoeveel medicijnen hadden hiervoor kunnen worden gekocht om het lijden van anderen te verlichten? Een compleet jaarsalaris in 30 seconden uitgegoten... Het was trouwens misschien ook logisch dat men op dat moment daar in huis gelijk aan het thema 'armenzorg' dacht, want juist tijdens de joodse pelgrimsfeesten, zoals het Pascha, werd verwacht dat je ook extra aan de arme kant van de samenleving zou denken. Nou, dat deed men hier dus in het huis van Simon.

Het is heel opmerkelijk dat Jezus al die scherpe veroordelingen van de aanwezigen bekritiseert, want: Jezus was toch juist Diegene die zo'n hart liet zien voor mensen die in armoede leefden? Is dit Jezus? Ja, dat is Jezus. Maar ik denk dat je op basis van al die andere woorden van Jezus dan ook niet uit deze geschiedenis lessen moet willen leren trekken over hoe je prioriteiten moet stellen wat betreft goede doelen, de kerk, de kerkbalans en het missionaire werk enzovoort. Het gaat er hier niet om dat je eerst aan Jezus moet geven... en vervolgens aan arme mensen moet geven. Naar ons doorvertaalt: dat je eerst moet zorgen dat de kerk financieel gezien overeind blijft staan... en dat wij daarna kunnen gaan kijken wat wij over houden voor de diaconie en het missionaire werk. Nee, daarin moeten wij gewoon verstandige keuzen maken en niet proberen om met Bijbelse principes een precieze verdeling te maken. Het is en-en: God liefhebben boven alles en de naaste liefhebben als je zelf. Jezus zet hier volgens mij niet de zorg voor de armen op de tweede plek.

Het ging Jezus volgens mij om die veroordeling..., om die afkeurende blikken..., om dat gemopper en 'tsss'... en wat daar onder zat... Want wat die vrouw deed, dat was inderdaad misschien niet zo rationeel..., de lucht was waarschijnlijk veel te penetrant geworden in die kamer... Of zij er over

na had gedacht, toen zij dat kruikje stukbrak, dat is maar de vraag... Zo'n kruikje heeft meestal een slanke hals om ervoor te zorgen dat er slechts enkele druppels uit het kruikje druppelen in plaats van heel de boel uit te gieten... Het lijkt wel een opwelling van deze vrouw... Maar dat was juist het mooie ervan. Het was geen afgewogen, zorgvuldig gepland moment met een afgepaste, keurig gestileerde orde van dienst. Nee, het kwam op een ongelegen tijdstip, zomaar tussen de bedrijven door... en het was een werkelijk overdreven ritueel... en het had ook nog absurd veel gekost... maar het was juist wel *een daad van haar hart*. En *dat zag Jezus, volgens mij*. Dat kan niet anders! Jezus zag *haar hart*. Hier kwam een vrouw die heel onbeholpen, op een misschien wel heel rare manier, *haar liefde* aan Jezus wilde laten zien. Ze had een kruikje nardusolie bij elkaar gespaard. Nu, misschien was dit wel het kruikje dat zij voor haar eigen begrafenis bij elkaar had gespaard. Zo'n kruikje werd namelijk bij begrafenissen gebruikt. Dan werd het helemaal leeggegoten om de lijkluicht in het warme Midden-Oosten te verdriven. Maar hoe moest het dan met deze vrouw, wanneer zij zelf een keer zou komen te sterven? Had zij nog wat achter de hand misschien? Geen flauw idee, maar nu was het moment om Jezus haar liefde te laten zien..., om Hem eer te bewijzen... Ze was er zo vol van..., dat het heel kruikje leeg ging...

Het gaat hier niet om liefde aan Jezus *of* liefde voor arme mensen. Dat is een onwerkelijke tegenstelling. Het gaat om *echte liefde en oprechte toewijding aan Jezus*. En op dat punt zie je de wegen uiteengaan in deze geschiedenis: daar zie je mensen die er helemaal voor gaan, er helemaal in opgaan op hun eigen manier, zoals die vrouw... en je ziet mensen gereserveerd op een afstandje blijven staan... en vervolgens vertrekken..., de deur achter zich dichttrekken zoals Judas. Hier waar het gaat om liefde voor Jezus en je leven aan Hem geven... hier worden buitenstaanders tot vrienden van Jezus gemaakt en vrienden van Jezus tot verraders die Hem het liefst weg willen hebben. Je ziet het gebeuren: waar deze vrouw de geur van verwondering en dankbaarheid, blijdschap en liefde verspreid, daar kunnen anderen even verderop Jezus niet luchten of zien.

In dat licht moet je ook het argument zien wat de andere aanwezigen noemen: 'dit geld had zoveel beter besteed kunnen worden'. Er zit iets onder... Zulke quasi wijze antwoorden hoor je natuurlijk wel vaker. Allemaal goede, verstandige inzichten misschien..., omdat wat er door mensen wordt gedaan, lang niet altijd verstandig is..., maar het verraaft vaak meer over degene die de opmerking maakt, dan over degene die iets onverstandigs lijkt te doen. Blijkbaar kon men de gevoelens van die zalvende vrouw niet meemaken. En roept het daarom irritatie bij je op. Om een vertaalslag naar het kerkelijk terrein te maken: waarom wordt er in kerkelijk Nederland zoveel gepraat over die orthodoxe mensen die zich altijd zo stijf (met hoedje en al) kleden en die twee keer naar de kerk moeten enz.... en over die evangelische christenen die lopen te dansen en eindelijk Opwekkingsliederen lopen te herhalen, zodat je er simpel van wordt.... en over die oppervlakkige middenmoot van onze kerk die helemaal opgaat in het zorgen voor het milieu en het omzien naar de medemens en andere maatschappelijke zaken? Waarom roepen wij zoveel over elkaar? *Dat je gelijk er iets over moet denken, of moet zeggen..., dat zegt vaak iets over jezelf. Kritiek hebben komt vaak niet uit wijsheid, maar uit onzekerheid voort. Dat je er elf blijkbaar niet mee uit de voeten kunt. Dat je het zelf misschien wel heel lastig vindt om die relatie met de Heere Jezus vorm te geven... Dat je het zelf lastig vindt om je liefde en toewijding aan Jezus echt te laten zijn en Hem echt lief te hebben. ...* Nu, of je er iets van jezelf in herkent of niet, dit zie ik hier bij die omstanders gebeuren. Ze hadden in principe gelijk wat die dure zalfolie betreft. Natuurlijk! Maar gelijk hebben is iets anders dan lief hebben.

Als u en ik in die woonkamer van Simon aanwezig waren geweest, waar had u dan gestaan, of gezeten? Zou u tussen die mannen hebben gestaan, die naar het medegemeentelid stonden te kijken en het gelijk hebben geëuid en er een label aan hebben geplakt ('verstandig / onverstandig', 'gepast of ongepast' 'hoort wel of hoort niet zo'). Of zou je vragend over tafel hebben gehangen en het gewoon niet begrepen hebben: 'wat gebeurt hier?' ... Of zou je – je vragen voorbij en de opmerkingen van de andere aanwezigen voorbij - naast deze zuster zijn geknield en op je eigen manier Jezus hebben geëerd en geloofd?

Terwijl de aanwezige gasten de situatie evalueerden en probeerden in te kaderen in hun eigen verstaanskader, had deze vrouw het door wat er op dit moment speelde. Zij besefte Wie Jezus was en waarvoor Hij was gekomen. Of zij ook had begrepen dat Jezus straks inderdaad begraven zou worden, dat weet ik niet. Jezus zegt 'dit heeft zij gedaan tot een voorbereiding van Mijn begrafenis', maar ik denk eerder dat Jezus *Zelf* dit eerbetoon van deze vrouw zo heeft geëuid. In haar daad van liefde werd zij tot een profetisch teken. De liefde van een misschien wel eenvoudige vrouw krijgt door Jezus' woorden zo'n veelzeggende betekenis. God neemt onze eenvoudige, stuntelige liefdeblijken op in Zijn Goddelijk plan.

Maar die nardusolie was ook echt een heel mooi teken dat vooruitwees! Als teken van Jezus' aanstaande begrafenis. Maar daarin ook als teken van de waarde van wat er straks zal gaan gebeuren. Want wat Jezus straks zal gaan doen, is werkelijk buiten alle proporties. Het is liefde, die niet te begrijpen is. Jezus gaat straks een liefde laten zien..., zo groot en zo diep... liefde die vanuit het perspectief van mensen totaal over the top is..., liefde die daarom alleen maar Goddelijke liefde, Gods eigen liefde kan zijn..., zo puur..., zo kostbaar..., zo echt... Jezus zal worden gebroken zoals dat marmeren kruikje... – het Brood dat wij breken, zo zeggen wij met het Avondmaal – Jezus zal worden gebroken, als een voorwerp zich laten behandelen en breken..., om Zijn liefde te laten stromen, zodat heel het huis van de wereld zal worden vervuld.

Nu, dat is het verhaal van God en mensen. Dat is de diepe werkelijkheid van deze wereld, de wereld waarin je zoveel ziet gebeuren en waarin wij allemaal zo bezig zijn. Dit is het verhaal van jouw leven: Degene die jou heeft gemaakt..., de hemelse Pottenbakker die ons als aardewerk kruikjes allemaal uniek heeft geboetseerd, zoals de Bijbel zegt..., deze God heeft in Jezus Zichzelf door de mensen als een kruikje laten breken... om jou Zijn liefde te laten ruiken... er helemaal door te laten overvallen..., zodat al die vieze geuren van onze fouten, van boosheid, van niet echt zijn, van verkeerde keuzen, nare gedachten, onze zonden, dat die lucht zal verdwijnen.

Maar wat moeten wij nu met deze vrouw? Kan het nog iets concreter ingevuld worden wat ik dan morgen van dat voorbeeld van die vrouw mee moet nemen in mijn dagelijks leven? Nu, het gaat niet om die kostbare nardusolie op zich. Die daad was eenmalig, vanwege haar tekenkarakter. *Het gaat om de liefde voor Hem..., de toewijding aan Hem... die niet berekenend en efficiënt is.* Wat dat was het mooie van wat deze vrouw deed: het was geen berekende daad, geen actie die tot een zo goed mogelijk resultaat moest leiden..., geen verstandige keuze..., het was pure, zuivere liefde, waar God vervolgens Zelf iets bijzonders uit maakte, een teken van het Evangelie dat overal verteld zal worden. Nu, zou je iets van die pure, zuivere liefde voor Jezus kunnen laten zien in je leven? Misschien door extra lang te bidden, terwijl je je tijd zo goed ergens anders voor kan besteden? Misschien door uit liefde voor Jezus de arme kant van de samenleving te helpen, ook al zal dat betekenen dat je dan dus niet die cursus kunt gaan doen die je zo graag wilde doen. Of misschien Jezus je hart geven door je in te gaan zetten voor het milieu, terwijl het gezien de wereldwijde milieuproble-

matiek geen enkele zin heeft of je nu een vliegtochtje meer of minder maakt. En toch doen. Raar? Ja, heel raar. Maar uit liefde doe je soms heel rare dingen. Het hart heeft zijn redenen, die het verstand niet kent, zo luidt een gezegde. Het gaat in je leven om de liefde voor Jezus.

Deze vrouw bepaalt ons bij de roeping van de kerk. Zij laat ons zien hoe de kerk een vreemd element in de samenleving behoort te zijn. In onze maatschappij moet alles nut en effect hebben. We streven naar optimale efficiëntie. Geen tijd mag verloren gaan, want tijd is inmiddels nog duurder geworden dan geld. Efficiëntie. Een doel. En je moet er zelf ook iets uit kunnen halen, erdoor verrijkt worden. Het moet je wat geven, want als het je alleen maar energie kost, moet je het niet doen. ... De kerk is juist geroepen om het voorbeeld van die vrouw te volgen. Om (zeg maar) tijd te verspillen. Om geld te verspillen. Om dingen te doen die niets met efficiëntie en direct nut hebben te maken. Maar die wel daden van liefde zijn. Liefde voor elkaar in de gemeente. Liefde voor de mensen in de wijk. Maar bovenal liefde voor Jezus.

En wij hebben daar de ruimte voor, want wij hoeven niet als gelovige te werken om in de hemel te kunnen komen. Wij hoeven niet te verdienen..., wij hoeven niet aan criteria en eisen te voldoen. Alles, alles is volstaan! Het is voldoende! Volbracht! Door de Heere Jezus. En daarom kunnen wij geven. Onze tijd geven. Onze bezittingen geven. Ons hart geven. Zonder er rijker van te worden of er iets van terug te willen zien. Deze vrouw haalt ons uit de kramp van moeten en zullen..., van meten en afwegen..., van nut en efficiency..., zij is er helemaal voor Jezus, op haar eigen, vreemde, onverstandige manier misschien. Zij is er zoals zij er is. Voor Jezus.

Wat een mooi voorbeeld is deze vrouw. Een vrouw zonder naam. Een vrouw zonder naam die tegelijkertijd over heel de wereld bekend is geworden. We kunnen haar geen vermelding geven in de Hall of Fame. Ook geen sterrentegel in West-Hollywood. Haar leven is voorbij gegaan en niemand zal haar als persoon herinneren. Wat voor nut heeft haar leven dan gehad als zij naamloos in de geschiedenis ten onder is gegaan en alles heeft weggeschonken misschien? *Omdat haar liefde voor Jezus is blijven bestaan... en deze liefde vervolgens heel de wereld is doorgestroomd*

Zulke voorbeelden hebben wij als kerk steeds weer nodig. Zulke voorbeelden hebben wij nodig om ons erdoor te laten vormen. Het jaarthema 'bewaak je hart' heeft als derde kernwoord het woord dan ook 'voorbeeld'. Deze vrouw van vanmorgen is zo'n voorbeeld, zo'n voorbeeld dat laat zien hoe je hart bewaakt, beschermd kan worden en zuiver kan blijven ... Deze vrouw heeft een hart dat echt en helemaal op Jezus is gericht... en zij laat dat zien door een jaarsalaris in één keer uit te gieten. Nu, misschien zijn er nog wel meer voorbeelden in uw en jouw omgeving... van mensen zonder naam..., haast anonieme mensen die een voorbeeld voor je kunnen zijn om zo oprecht op Jezus gericht te zijn in het leven. Zulke mannen en vrouwen - vaak heel eenvoudige mensen zo is mijn ervaring - zijn prachtige voorbeelden van wat het betekent om je hart aan Jezus te geven en Hem heel eenvoudig en heel uitbundig tegelijkertijd te eren.

Tenslotte toch nog deze anonieme zwijgende vrouw even aan het woord. Als je aan haar de vraag had gesteld: 'waarom doe je dat? Waarom doe je dat zo?' Wat zou zij hebben gezegd, denk je? Ik denk dit: 'Besef jij wie Jezus is? Besef je Wie God voor u wilt zijn? ... Als je dat beseft..., dan kan je niet anders dan je kruikje breken en je liefde laten stromen'.